

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGSMAGASIN.

No 44. Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 1 November 1857. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B.co. XI årgången.

En Bojar.

Bojarerna.

Det torde vara en följd af den långvariga föreningen med Ottomanska Porten, att i Donaufurstendömena lika litet som i Turkiet en ärfelig adel finnes. Bojar (spr. Bojär), härledt af slaviska ordet boj, kamp, betecknade väl i äldre tider krigareståndet, men har numera sedan lång tid tillbaka äfvergått till betydelsen af Herre eller Adelsman.

Bojarvärdigheten är, liksom fordom hos Frankerna och Anglosachserna, en tjänst-

Modern Bojardam.

adel, som endast kan vinnas genom inträde i statens tjänst — vare sig på den militärska banan, i förvaltningen eller lagskipningen. Denna adelsvärdighet, som räcker för lifstiden, kan följaktligen hvar och en förvärfva, som besitter talanger, förmögenhet eller gunst, likväl är det merendels endast de större jordegarna, som beträda denna väg, och den rike, med högre värdigheter förlånade fadren vet redan att för sina söner och anförvandter öppna portarne till ärans tempel, så att bojarvärdigheten är

inom de stora jordegarnes familjer, om icke ärtlig, åtminstone kontinuerlig.

Ehuru alltså en furstes son icke har något företräde framför en borgares, så kan man dock redan vid dennes vagga förutsäga att han icke skall dö såsom en sådan. Trappstegen till adelsrangen motsvara tjänstevärdigheten, men måste också köpas efter en hög taxa. Nedersta trappsteget beträder Concipisten, högre i rang står Epistaten (föreståndaren), efter hvilken i rätt uppstigande led folja Serdaren (löjtnantsrang),

Pacharniken (kaptens-), Agan (majors-), Forniken (öfverstes-), Fornikmaren eller Storforniken (generalsrang). Högsta värdigheten innehar Logofetmaren, en titel, som endast ministrar eller med dem i lika rang stående statsmän erhålla. Af grekiska ordet Logathet (räkenskapsförare) har nemligen walachiske språket förbytt bokstafven Theta till F.

Den, som ernått bojarvärdigheten, tillhör den privilegierade klass, i hvars händer makt, inflytande, rikedom och besittning af jord hvila. Hela den öfriga befolkningen var deras lifegen; likväl har Österrike, under det detta höll furstendömena besatta, brutit detta ok. Rättigheten att besitta jord har bonden likväl ännu icke fått; jorden, som han bebor, tillhör hans herre, åt hvilken han är förpligtigad att göra dagsverken och betala skatter.

Jordegaren har så mycket större makt, som han tillika är embetsman. Men den tjänsteman, som icke besitter jord, missbrukar sin makt tillochmed ännu värre. Han är illa aflönad, och emedan han måste lefva af sportler och biförtjenster, höra derföre utpressningar och mutor till ordningen för dagen. Der förmögenhet utgör den enda måttstocken för embete och anseende, frågar man icke särdeles mycket efter att förskaffa sig kunskaper, helst när, såsom i Donaufurstendömena är fallet, tillfället dertill så sparsamt erbjudes och är så svårt att ernå.

Den fattige bojaren bor beständigt i

sin by, och hans synkrets räcker icke öfver gränsen af hans gård eller hans distrikt; den mera välmående eger ett hus i närmaste stad, hvilket han, om det också skulle vara täckt med halm, älskar att kalla sitt palats; de rika familjerna äro bosatta i de båda hufvudstäderna, bo om vintern i Bukarest eller Jassy och begifva sig gerna på resor.

Paris är isynnerhet de rika bojarernas Mekka, men emedan de stå på en låg grad af bildning, äro de uteslutna från det finare sällskapslifvet i salongerna och på den främmande jorden inskränkta till sällskapet med hvarandra eller några få mindre umgängeskretsar.

Hvad de hafva utpressat af det fattiga folket der hemma, förslösa de i Frankrikes hufvudstad, förstöra sin helsa och sin förmögenhet och återvända till Donau med elakartade sjukdomar och en viss grad af sällskapslik turnyr, som de tillegnat sig af betjenter i fransyska hus. Man märker tydligt på deras både inre och yttre lif, att de hafva hopplockat endast bitar af den vesterländska civilisationen, och genom oregelbundenheten af deras anstalter erinras man ovilkorligen om tillståndet på Otaheiti. Den nakne öbon i Söderhafvet är nöjd, om han kommer öfver ett europeiskt klädstycke, och sålunda ser man den ene klädd i en skjorta, den andre i ett par byxor, den tredje i en frack o. s. v.

Sålunda beträder man i Donauländerna här ett eländigt hus, öfver hvars elegan-

ta inredning man öfverraskas; der presenter sig ett till det yttre ganska inbjudande hus, i hvars inre deremot all komfort saknas; allt nog, der finnas öfverallt dessa "dissecta membra", genom hvars förning man i de högre kretsarne i andra länder endast kan njuta ett behagligt lif.

Samma disharmoni får man se beträffande deras ekipager. Än draga fyra präktiga hästar ett eländigt åkdon, än är en modern vagn förspänd med erbarmliga hästar, på hvilka kusken utan förskoning piskar. Den högre njutningen för själen eftersträfvade de alls icke. Böcker, isynnerhet vetenskapliga verk, saknas; för de sköna konsterna har bojaren ej någon smak; med målningar, statyer om dylika föremål omgifver han sig icke. Musikaliska instrumenter finnas sällan, och der någonstädes ett gammalt hackbräde till piano förekommer, blir det förskräckligt missbehandladt. Theatrar finnas endast i Bukarest, Jassy och Galatz.

Bojaren plågas derföre mycket af ledsnad. Han ligger eller sitter i sin veranda — en täckt gång med utspringande tak, som är gemensamt för hvarje bojarhus — och leker med ett snöre af bernstensperlor, som han tanklöst låter glida mellan sina fingrar likasom en rosenkrans. Denna barnsliga lek sysselsätter honom beständigt hela den tid, som icke upptages af ridande, jagt, besök eller spel, hvilket sistnämnda nöje han älskar med passion. På hvarje ställe, der bojarer, unga eller gamla, sammanträffa,

och då han spelade största delen af sin dag, måste allt annat, han lärde och upplefde, in i dessa. Hvarnda melodi var derföre lika vacker för honom; ja, det föll honom icke in att göra någon jämförelse mellan dem; ty de voro, hvarenda en, nödvändighetens verk. Blott det gaf han akt på, att förr hade hela melodier betydelse af far eller mor, storberget eller skogen; nu deremot kunde någon få toner, och slutligen en enda sådan, beteckna detsamma. Vackrare blef hvarje melodi för honom, allteftersom den fick ett större innehåll.

Han hörde sin far vid något tillfälle berätta, att en gosse, som var litet större än han, förtjenat många pengar genom sitt spel på sista marknaden. Detta började han grubbla på. — Den gossen kan då omöjligt spela så bra som jag! — tänkte Thrond.

Då det led till nästa marknad, bad han modren, så att fadren icke hörde det, om lof att få följa med dit.

— Är du galen, pojke! Låt aldrig far höra något slikt! — sade modren.

När de sedermera en dag arbetade tillsammans ute på fältet, sade hon till Alf: — Jag tycker det är riktigt synd om Thrond, du! Han har ännu inte varit utom

THROND.

Af

Björnstjerne Björnson.

(Forts. fr. N:o 43.)

n var Moses, som stammade och slog med sin staf; en annan var modren i sin svarta kjol; en tredje, som bestod af idel långa strykningar, föreställde kungen.

— Det var då också ett syndigt gnäll! — bannades fadren.

— Åh, du kan tåga, som är ute hela, långa da'n; — svarade Aaste — men hvad ska vi säga, som inte ha' någon fred, från det solen rinner upp till dess den går ned.

— Ta felan ifrån honom! — sade fadren.

— Jag har ofta tänkt göra det! — sade modren. — Och så lärde hon honom nästa dag en ny dans. Hon kunde flera sådane än hon sjelf visste af; ty Aaste hade icke alltid varit öfver trettio år och lefvat så stilla som nu.

— Hvad tänker du på, mor? — frågade gossen ibland. — Du har nu sjungit samma lät för mig i en half timma.

Han hade ingen sommar förut vågat vara med och vakta kreaturen. Men blef det nu en vacker dag, gick han gerna ensam ditupp; ty blef han rädd ibland, så drog han bara till på sin fiol, och allt ondt, som fanns der ikring, måste in i den. När han satt deruppe och spelade, stod ingenting riktigt fast, hvarken tufva, buske eller ås — alltsammans var likasom flytande. Eftersom han blef större, satte han sjelf ihop melodier,

uppstår straxt ett Homburg i smått, som, med den öfriga lyxen, åstadkommer mycket ondt bland familjerna.

Med denna sociala bild skildra vi naturligtvis endast bojarerna i allmänhet, och det är naturligt, att aktningssvärda undantag från denna regel gifvas. Isynnerhet bland de mest ansedda slägterna träffar man hus, hvori finnas rikedom och ädla seder i förening med fulländad bildning och fin smak och der en harmonisk elegans gör ett angenämt intryck på sinnena. Äfven får man icke lemna obemärkt, att kvinnokönet står vida högre. Uppfostrade af fransyska och tyska guvernanter, väckes flickornas och fruarnes redan i sig sjelf lifligare sinne ännu mera, riktas med kunskaper och färdigheter af många slag och gör umgänget med dem ojemförligt intressantare.

Rumänerna äro, synnerligast hvad de högre klasserna beträffar, en vacker människorace, och bland kvinnorna får man se de mest retande gestalter, om också deras hy icke är så hvit, som i kallare klimat. De utmärka sig för yppigt hår, mörka stora ögon och uttrycksfulla drag, dock varar deras ungdomsfärging icke länge, och vid den tid, då tyska fruntimmer vanligen ännu stå på höjdpunkten af utvecklade skönhet, hafva de rumäniska kvinnorna redan förlorat sina behag.

Den högre grad af bildning, hvarpå kvinnokönet står, sträcker sig likväl ofta endast till läsandet af fransyska romaner och blir i många fall alldeles ofullstän-

dig, så att ämnena för konversationen inskränkas till grannlåter och moder. Den fördelen åtnjuta dock sådana hvardagsmänniskor, att de befinna sig på samma ståndpunkt som männerna och derföre känna föga smärta öfver deras råhet.

När deremot företråde i intellektuelt hänseende uppreser en skiljemur mellan makarna, är bojar-qvinnans öde ofta beklagansvärdt. Hon har icke lärt känna hänyckningen af ungdomskörleken, emedan en obildad man icke förmår ingifva henne sådana känslor; den unga damens hjerta rådfrågas dessutom sällan vid uppgörandet af giftermålspartiet, utan denna angelägenhet behandlas snarare som en affär och betraktas ur konventionel synpunkt.

Ser den unga frun sig försummad af sin man, så kan denne icke vinna hennes aktning, och sväfva för hennes själf jemförelser emellan roman-litteraturens fantastiska gestalter och mensklighetens prosaiska fenomen, så råkar hon lätt ut för faran att komma på afvägar. Om hon med denna tomhet i sitt hjerta träffar en man, som vet att sätta hennes slumrande känslor i liflig svallning, så skall hon för denne blifva en lätt eröfring.

Ett rent och ädelt gestaltadt familjelif och äktenskaplig trohet, finner man derföre sällan. Man och hustru hafva deremot ofta öfverseende med hvarandra; de gå hvar sin väg, den ene generar icke den andre och förbiser med förnäm nonchalance felsteg, hvilka eljest hos

alla högre begåfvade naturer brännmärkas.

Äktenskap upplöses likväl lika lätt som de knyts. Den grekiska kyrkan lägger inga hinder i vägen för äktenskapsskillnad och ingående af ny förbindelse mellan fränskilda, så att ofta de besynnerligaste slägtskapsförhållanden, som vi skulle kalla skandalösa, uppstå. Fränskilda fruar, hvilkas männer ännu lefva, kallas icke destomindre enkor, hvarföre också ingenstädes finnas så många enkor, som i Moldau och Wallachiet.

Vi hafva redan anfört, huru bristfälligt smaken, huru heterogen sammanställningen af lyxartiklar är, så att ett halmtak och en gardin af siden-damast, en lervägg och en sammetstapet träffas omedelbart jemte hvarandra.

Detsamma visar sig i de damers sätt att pryda sig, hvilka hafva bortbytt landets klädedrägt mot pariser-moder. Ser man dem om morgonen vid uppköp på torget, om middagen på visiter, om eftermiddagen på promenad eller om qvällen i sällskapskretsar: alltid äro de likväl klädda utan smak och tycka om att i alla hänseenden öfverdrifva de vesterländska moderna.

Den lilla, på nacken hvilande hatten är nästan osynlig och är sammansatt af en brokig blandning af blommor, spetsar och fjädrar, hvaraf intet annat är vackert, än att det rika, glänsande, svarta håret obehindradt får svalla fram derunder. Bär pariser-damen sex volanger, så måste

den fläck, der han sett dagens ljus, mer än en enda gång, och det var då han döptes.

— Åh, vi mistar honom tids nog, Aaste! — sade fadren i en sådan ton, att modren tog helt illa vid sig.

Gossen gnötade emellertid alltjemt på henne, och så vågade hon en dag, i grynningen, då de stodo och tröskade säd, yttra till sin man: — Thrond spelar redan så innerligt vackert, att han kunde tjena bra pengar på marknaden; tag honom du, med dit!

Alf visste alltför väl hvad gossen der skulle få se och sedan bry sitt hufvud med derhemma, och derföre sade han: — Det kunde bli dyra pengar, han der tjente!

Aaste såg på honom och teg.

II.

Då gossen nu en gång fått ögonen från hemmet, kunde han ej få dem tillbaka igen.

Flera månader efteråt talade Alf och Aaste vid frukosten om något nybyggarfolk, som hade satt sig ned icke långt ifrån dem och som snart skulle hålla bröllop; men de hade svårt för att få ihop både det ena och det andra och deribland äfven en spelman.

— Men i Guds namn, kan inte jag vara spelman? — tänkte Thrond, men sade ingenting.

Trots allt hvad fadren hade att invända, var modren snart färdig att yttra om sonen: »Han är bara pojken än, men min sann spelar han inte, så en kan få ondt i hjertat.»

— Visst kunde han få komma och följa dem till kyrkan, som brukligt var! — menade brudfolket. Ginge det gale, vore det inte värre än att de toge sig en ny spelman nere i bygden.

Den som blef glad derhemma, var Thrond Alfson. Allt, hvad han skulle få se, mötte i tanken det, han sjelf skulle spela — och det var icke mer än jemnt att han uthärdade detta sammanträffande.

Litet sof han de få nätter, som voro igen till bröllopdagen, och från det han stod upp om morgonen till dess fadren kom hem om qvällen, spelade han oupphörligen, — flyttade med sin fiol ifrån stugan till skogen, från bergssluttningen till Granstupet — och spelade.

— Du bleknar rentaf bort för mig, gosse! — sade modren och strök håret från pannan på honom.

— Åh, jag får lof att öfva mig! — svarade Thrond.

Den söndagsmorgon, han i sina nya kläder drog åstad uppöfver åsen, höjde sig solen strålände och klar på sin himmel.

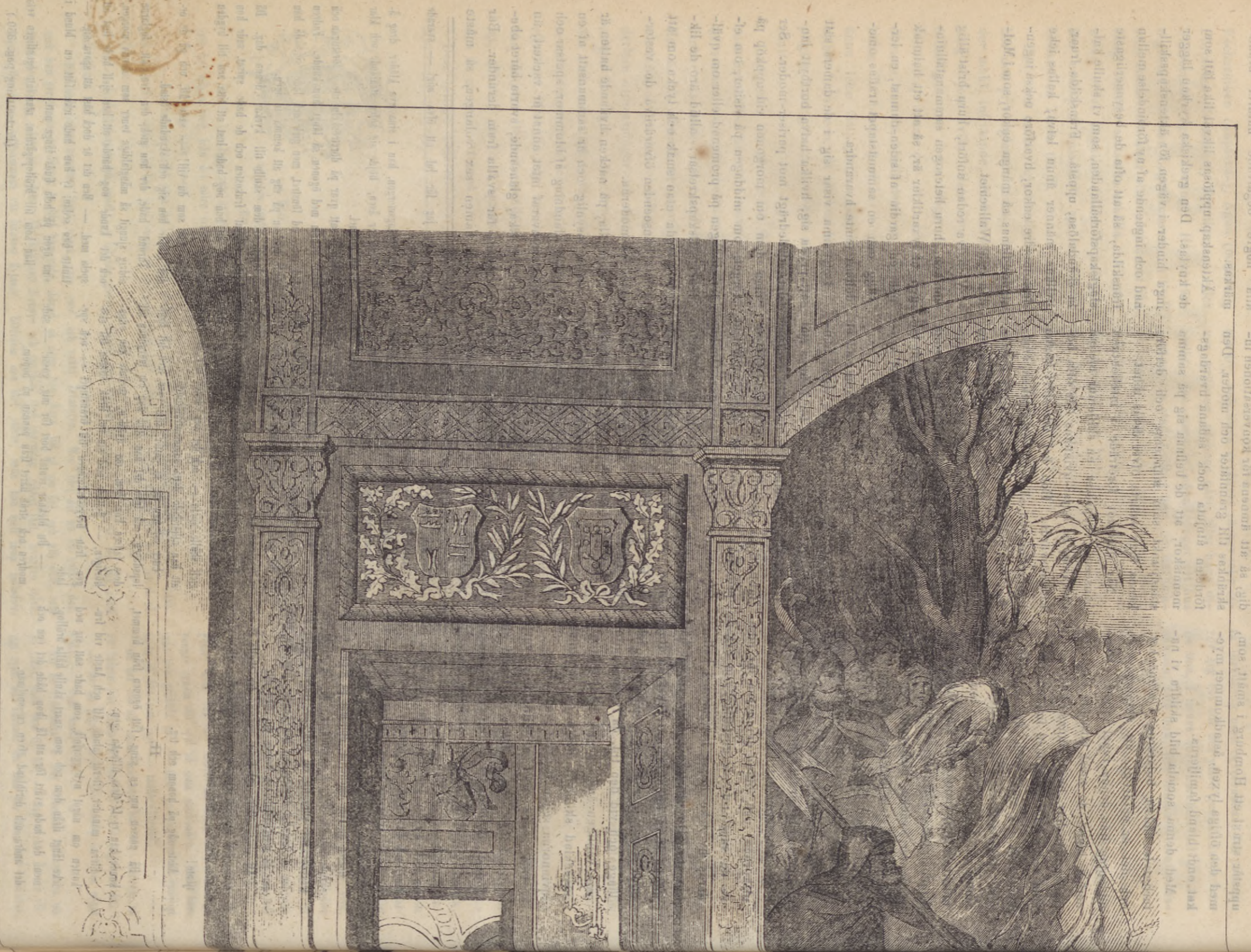
Modren satt kvar på dörrtröskeln ute i förstugan och följde honom med ögonen så långt hon kunde. Fadren stod inne vid fönstret, men gick och lade sig, då han hörde modren på väg att komma in igen.

Ingen af dem skulle till kyrkan denna dag. Då Aaste tillagat frukosten och de hade spiset, sade hon till Alf, att hon nog hade lust att titta ned till bygden ändå.

— Gör som du vill! — sade Alf, och på de orden klädde hon sig och skyndade åstad.

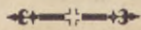
Thrond hade, der han gick, den tro, att foglarne aldrig sjungit så mångfaldiga toner som denna morgon, och det kunde nog hända att han sjelf hade lust att spela med. — Men det är dock bäst att spara sig — tänkte han sedan; ty han hade icke fått en blund i sina ögon på hela Guds långa natt.

Han kom till bröllopsgården, utan att egentligen veta
(Fortsättning pag. 350.)

KEJSARMÖTET I STUTTGART

bojar-damen hafva tio; äro vecken på sidenklädningarne i Lyon ett kvarter breda, så måste de i Donaufurstendömena hafva ett dubbelt omfång; räcka bårderna på underrockarne annorstädes till vristen, så måste de här gå upp öfver knäet; korteligen, hvarje ny parisermod förvandlas nere vid Donau till karrikatyr. (Forts.)

Kejsarmötet i Stuttgart.

Frankrikes och Rysslands kejsare, som för ej så lång tid tillbaka hade en gås oplockad med hvarandra, hafva deremot på sednare tider allt mer och mer förbrödrats och slutligen öfverenskommit om ett personligt sammanträffande, hvilket skulle ega rum i Stuttgart.

Tyska tidningar omtala med förtjusning alla de fester, alla de lifvande strålar från nådenes sol, som under de kejserliga personernas uppträdande på främmande jord kommit "Das grosse Vaterland" till godo.

"Illustrirte Zeitung" beskriver särdeles utförligt allt hvad de högförnåma resande, straxt före, under och efter det beramade mötet, inom Tysklands landamärens företagit sig.

Redan den 14 September — heter det der — inträffade kejsaren af Ryssland i Berlin, der han genast uppvaktades af prinsarne af det kungliga huset, klädda i rysk generalsuniform. Äfven Preussens konung var sålunda utstyrd, hvaremot kejsar Alexander var klädd i preussisk generals-uniform.

af det; han kunde ingenting förtära och satte sig straxt i spetsen för brudföljet, som hans pligt var; men brudstassen sjelf hade han intet öga för. Ty hans förväntan på det, han skulle få se, gjorde honom nästan blind för hvad han redan såg.

Han gick förut och spelte, och det tycktes honom att brud och brudgum, gamla och unga, fogel och skog, himmel och sol sjöngo med — om icke högt, så åtminstone i djupet af deras hjertan.

Han blef aldrig trött; han gick fram som en drucken, utan att känna den jord, han trampade på; han såg rättfram för sig och spelade. Bäst det var, tänkte han: »Nu äro vi i bygden!» — men alltjemt var det ännu en krökning af vägen, ännu ett »fall» att passera. Han tröstade sig med att han skulle få se alltsammans på en gång; ty således var det beläget — det visste han nog.

— När vi fått vika om hammarn ¹⁾ derborta, så ä' vi straxt i bygden, — hörde han en säga bakom sig.

¹⁾ En ransknjande fjellkant, eller oftast ett stort stenblock, som ligger löst vid fjellens fot, just der detta möter långlandet eller inälvat.

Efter ett längre uppehåll hos vännen i Berlin, och endast ett par korta besök i Weimar och Darmstadt, anlände alla Ryssars sjelfherrskare d. 24 till Stuttgart och blef vid Feuerbachs station mottagen af Wurtembergs konung, i egen hög person, hvilken genast förde sin gäst till kronprinsens villa.

Klockan 5 på eftermiddagen inträffade Alexander i kungliga slottet, och der, i sjelfva vestibulen, vid första dörren till den våning, der Frankrikes kejsare redan logerade, sammanträffade de båda kejsarne för första gången. De gingo der emot hvarandra och räckte hvarandra, något stelt, handen.

Förestående planch framställer denna scen.

Derefter intogs en liten diner — "en familie" — och klockan 9 på qvällen var en mindre soirée arrangerad på kronprinsens villa.

Här gjorde kejsar Napoleon först ett besök hos Alexander, då de båda herrarne, utan vittnen, samtalade en half timma, hvarefter de hand i hand åter utträdde i salongen. Napoleon underhöll sig der länge med furst Gortschakoff och egenade derefter, som en artig kavaljer, sin hyllning åt damerna.

Bland de många festiviteter, som från dessa dagar omtalas, berättas äfven om en diner, som den 25 var arrangerad, utslutande för medlemmarne af den kungliga familjen och deras höga gäster.

Då hofvagnarne kl. 1/2 6 satte sig i rö-

relse dit, observerade man i den sista af dem konungen af Würtemberg och kejsar Napoleon, båda civilt klädda.

Om man föregående dag sett ett stort antal militärer i slottsträdgården, så fanns det nu deremot ej en enda man der. En otalig människomassa trängdes der nu i stället, och man sprang tvärs öfver rabatterna, utan att ens en portier gjorde någon invändning deremot. Mellan sjelfva de kungliga vagnarne rörde sig obehindradt privata ekipascher två- och ensända droshkor, och de goda Würtembergarne voro alldeles förtjusta öfver så mycken kunglig nåd.

"Ännu vackrare var det" — säger Illustrerte Zeitung — "att medan Stuttgarts halfva befolkning stod sammanskockad i slottsträdgården, kejsar Napoleon obemärkt aflägsnade sig från slottet och vid general Bauers arm samt åtföljd af en hop större och mindre barn — hvilka en polistjensteman höll på behörigt afstånd — vänligt småleende gjorde en promenad genom angränsande gator.

Humoristiskt.

Pruderi. En fin Newyorksdam gick med sin lilla dotter och promenerade i den förtjusande nejden kring Saratoga. Den lilla såg der en ko ute på en äng och utropade dervid: "En ko, mamma! Se der står en ko!"

— Fy, skäms du inte att uttala ett så fult ord? — sade modren förtörnad

På en gång kom han att tänka på sin egen ton; — men hvar, i Guds namn, hade den blifvit af?

Fiolen måtte bestämdt ha brustit; ty något ljud fanns det icke i den.

— Nu, då jag skulle bruka den som allra bäst! — utropade gossen halfhögt och bleknade.

Han strök kanske icke hårdt nog, och lade derföre all sin kraft i stråken. Litet bättre blef det; men brusten måtte fiolen ändå vara; ty han visste nog huru den annars kunde låta — och när han bara mindes detta, var det icke utan att gråten ville komma honom i halsen.

Då såg han åter rakt framåt och fick i detsamma ögonen på en gård, mycket, mycket större än de andra, och så förunderligt vacker, att den var som skuggan af ett träd i en vattenspegel. Ty topp hade den, och denna blef finare och smalare, ju högre det bar i vädret. Fönster funnos der, så höga som hela huset — och som det låg der alldeles ensamt med en mur ikring och pekade uppåt himlen, förstod han genast att det var derifrån tonerna kommo, riktigt högt uppfån.

Hela huset blef för hans själ förvandladt till musik;

— Men, snälla mamma, hvad skall jag då säga?

— Du kan helt enkelt kalla ett sådant der kreatur: ett djur med kruthorn på hufvudet.

En gammal grigbuk, som hade skänkt en tiggare en kreuzer, dog redan samma dag af hjertutvidgning.

Ett riktigt kärleksbref måste skrivas så, att man börjar, utan att veta hvad man vill skriva, samt slutar, utan att veta hvad man skrivit.

Hvad är det för likhet mellan en god ordlek och — en träsko? — Ju torrare båda äro, desto bättre låta de.

Biskoplig civilisation. Man frågade en gång biskopen af Limerick, hvarföre han lät bygga så många kyrkor, när det funnes så få troende?

— Jag försöker — svarade han — att civilisera landet, och många kyrktorn gifva detsamma en viss anstrykning af civilisation.

Denne biskop hade förtjent att vara medlem af Domkapitlet i Lund.

Blandade Ämnen.

Jordens folkmängd. Enligt en kalkyl i Förenta Staternas almanach har Afrika 100,000,000 invånare, Amerika 67,767,882, Asien och dess öar 626,000,000, Australien och dess öar 1,248,000, Europa 269,517,521 och Polynesien 1,500,000 invånare; hvadan hela jordens folkmängd skulle uppgå till 1,065,942,403 själar.

det kunde ljuda alltsammans och var egentligen sång. — Detta är kyrkan! — tänkte han.

En otrolig mängd folk stod rundt derkring, de voro alla hvarandra lika, och alla lyste de. — Dessa är det, som ha byggt kyrkan! — tänkte han och tordes icke se åt dem, så visa som de voro.

Mindes han då sig sjelf, hvarför han nu gick der, och den ömkliga ton, fiolen nu hade fått, just här, der alla de, som byggt kyrkan, stodo. Han var färdig att sjunka ned i jorden af blygsel; men fram med brudföljet måste han.

— Det kan inte vara den rätta brudmarschen! — tröstade han sig med, och började på med en ny.

Fram gick en annan under stråken; men borta var allt det, som förut legat gömdt deri; det var stråkrdrag på stråkrdrag, och intet annat.

— Vik nu inte från mig, du gode Herre Gud! — bad gossen.

Han höll sig till den bäste, han visste.

Han kände, att de sågo på honom, desamma, som hade byggt kyrkan; han kunde ej minnas fjellt eller fjell-

De vansinnigas antal i förhållande till de klokas. En engelsk läkare, öfverläkaren vid Montrose-dårhus, Browne, har nyligen i London utgifvit en utförlig skrift om dårhusinrättningar, i hvilken han kommit till det resultat, att de vansinnigas antal i Europa förhåller sig till de klokas som 1 till 800, i Skottland som 1 till 574, och i Förenta Staterna som 1 till 262. Bland alla civiliserade stater har sålunda Nordamerika de flesta vansinniga, en omständighet, som, med den praktiska riktning detta land har, verkligen kan väcka förvåning.

Från vår Teater.

Sistlidne söndag gaf Herr Gille det gamla bekanta lustspelet "Perukmakaren och Härfrisören", deri titelrollen med heder uppehölls af Herr *Rådeström*, som derföre äfven vid spektaklets slut framropades. Ensemblen var god och publiken tycktes belåten med sin afton.

I tisdags uppfördes, för alldeles utsåldt hus, ett af Aug. Blanche's mer omtyckta skådespel, "Jernbäraren". — Om man också kan beskylla nämnde författare för en stundom helt lösligt kombinerad intrig, för en något för ytlig karaktersteckning samt för plumpheter, som såra skönhetskänslan; så måste man å andra sidan erkänna att det genom alla hans dramatiska produkter går en sådan rik åder af ungdomsfriskhet, af oförarglig glädthet, att till och med den mest småaktige kriti-

vattnet, skogen och det, som fanns i den, så gerna han än ville.

— Det är godt att hvarken far eller mor är här och ser min skam! — tänkte Thron, — men till sin förskräckelse tyckte han sig se sin mor i den svarta kjolen stå midti hopen med ett blekt ansigte.

— Ha, ha, ha! — hörde han någon skratta. Det var säkert straxt bakom honom, ty han kunde ej se någon, som skrattade. Fingrarna togo miste om det rätta greppet, och stråken gled upp öfver stallet.

— Nu kan jag ju inte en gång ta tonen! — susade det genom hans hufvud; — han tryckte fiolen upp under hakan, fattade i stråken med hela handen, och med förtviflans kraft lät han något brusa ned under strängarne, alldeles som det, föll sig; — en marsch var det, men han kände den icke sjelf.

Det gick på två strängar, det gick på tre; den fjerde ville han också gerna få fatt i . . . der skulle vara en femte och en sjette, men som han heller icke kunde finna.

— Hej, nu går det nog bra! — skrattade det

ker, vid åskådandet af dessa muntra lustspel, kan blifva ryckt ifrån sin pedantiska ståndpunkt.

Man kan kalla de flesta af dessa skapelser lekverk, men får då likväl betrakta dem såsom en snillets lek. Icke som om de ej innehölle något allvar — tvärtom: de ha ofta en rentaf fosterländsk tendens, såsom i Engelbrecht, eller bestraffa med skämtets gissel en mängd sociala missförhållanden.

I Jernbäraren visar författaren huru det så kallade bättre folket ofta betraktar arbetaren som pack; men håller till godo med packets döttrar. — Titelrollen i denna pjes utfördes af Herr *Blomqvist* på ett, i vårt tycke, förtjenstfullt sätt, synnerligast i sista akten.

Föröfrigt tillåta vi oss den anmärkningen, att slutorden i Första akten, der fadren nedkallar Guds välsignelse öfver sitt oskyldiga barn, måhända skulle göra långt större effekt, om de uttalades med något mindre pathos, än nu var fallet. — Fru *Rådeström* spelade Annas roll väl och förstod att gifva ett sannt uttryck åt de ord, i hvilka den fallna afsäger sig den lockande framtid, som erbjudes henne. Hr *Schmidt* var en lyckad smedgesäll, efter den typ, Blanche här tecknat.

I efterpjesen, "Klockaren från Grenna", återgaf Hr *Lundgren* på ett lyckadt sätt titelrollen.

I nästa vecka lär man få se Hallmans bekanta "Tillfället gör Tjufven".

igen . . . Han såg fanten sitta på torn toppen och göra grimaser åt sig.

— Är du kommen, du ock? — Och nu var det honom, som om fiolen måste ditupp, ifall han icke kunde spela fanten ned.

Hans spel förvandlades till skyar, som fördunklade utsigten för honom; spiran sänkte och höjde sig med fanten på; gårdarne dansade; folket stod orubbadt; elfven rann uppåt fjellet . . . bara fingrarna hölle ut dermed, bara det icke vore knutar på strängarne!

Men ur denna villervalla arbetade sig modren fram:

— Hvad i Guds namn spelar du, Thron!

Han såg på henne och hon sjönk tillbaka i dimman, långt tillbaka.

— Ja, gå du ock! Jag får hjälpa mig, så godt jag kan, jag!

Han skrattade, så förfärad han än var,

(Forts.)

Rekrot-Örercisen.

Venster! höger! takt och tu!

Fan er alla tage!

Släng ej så med armen, du,

Och drag in din mage!

Venster! höger! Som en palt

Går korpra'n i téten.

"Halt!" för sjutton tusan, "halt!"

Hvilka träbeläten!

Karl! jag skall eder slå

Gula, blå och gröna.

Se på den? Hur kan du stå

Som en äggsjuk höna?

Konglig Majestät och jag

Ha blott skam af eder.

J fån ingen rast i dag,

Ingen, på min heder!

"Framåt rätta er!" Till Jul

Trängens J derborta!

Fram med bröstet, långa drul,

Hufvu't upp, du korta!

Jag blir galen om J ej

Mig att reta sluten.

Den, som rör en lem på sej,

Pryglas på minuten.

"Ordning!" "Venster om!" "I—ett!"

Se blott på de djuren!

Ligger då platt intet vett

Uti bondnaturen?

Åsna, drummel och bulvan,

Ynkrygg, nöt och bengel!

Är det venster det, din fan?

Ack, du ljusens engel!

Jag och Konglig Majestät

Snart er djefvuln gifva.

Bara se på mig och lät

Annat allt få blifva.

Blott med mig på jordens ring

Hafven J att göra.

Eld och svafvell — ingenting

Får er tanke störa.

Karl! jag skall säga er

Att J ären oxar:

En åt jorden blänger ner,

En åt himlen koxar.

Hasselkäppens ljuvva flägt

Kring er rygg skall ila.

Allt mitt tålmod är knäckt; —

Still! "på stället hvila!"

Wilhelm v. Braun.

Härmed följer Romanbihaget: "Modiga Hjertan," pag. 85—92.

Nästa No utgifves Söndagen den 8 November.